Міністерство освіти України Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"

Кафедра ТОЕ

Розрахунково-графічна робота

"Розрахунок однофазного кола синусоїдного струму" Варіант № 609

Виконав:	
—————————————————————————————————————	

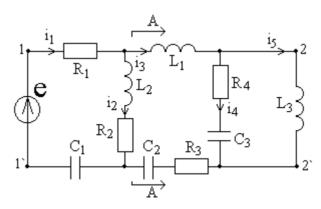
Умова завдання

В елктричному колі діє джерело синусоїдної ЄРС:

Необхідно:

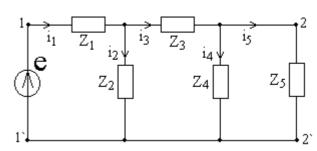
- 1. ДЛЯ ЕЛЕКТРИЧНОГО КОЛА БЕЗ ВЗАЄМНОЇ ІНДУКЦІЇ:
- 1.1. Розрахувати струми віток символічним методом скласти баланс активних і реактивних потужностей кола;
 - 1.2. Побудувати діаграму струмів і топографічну діаграму напруг, показати кут зсуву фаз;
- 1.3. Прийнявши активний опір R2 за нульовий і вважаючи реактивний опір цієї вітки невідомий, розрахувати його за умови резонансу струмів;
 - 1.4. Розрахувати струму для резонансного стану кола; визначити покази вольтметра;
 - 1.5. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей:
- 1.6. Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу А-А. Для одержання реактивного двополюсника активні опори закоротити.
- 2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 ТІ L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):
- 2.1. Перетворивши схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках схеми методом контурних струмів, визначити покази вольтметра;
- 2.2. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв"язку;
- 2.3. Побудувати сумісну векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг (на діаграмі показати напруги взаємної індукції).
- 3. ВІДКИНУВШИ ВІТКУ МІЖ ЗАТИСКАЧАМИ 2-2", ВИКОНАТИ ЕКВІВАЛЕНТУВАННЯ ВЗАЄМОІНДУКТИВНИХ ЗВ"ЯЗКІВ ВІТОК. ОДЕРЖАНУ СХЕМУ РОЗГЛЯДАТИ ЯК ЧОТИРИПОЛЮСНИК З ЗАТИСКАЧАМИ 1-1" ТА 2-2" :
 - 3.1. Розрахувати коефіцієнти А, В, С, D чотириполюсника;
 - 3.2. Розрахувати параметри R, L, C віток схеми заміщення.

$$\begin{split} & E := 200 \quad \psi := 35 \qquad R_1 := 14 \quad R_2 := 12 \quad R_3 := 10 \quad R_4 := 8 \qquad X_{L1} := 37 \qquad X_{L2} := 27 \quad X_{L3} := 20 \\ & X_{C1} := 13 \qquad X_{C2} := 10 \qquad X_{C3} := 6 \qquad X_{M} := 15 \qquad f := 50 \\ & U := E \cdot e \qquad \qquad U = 163.83 + 114.715i \qquad F(U) = (200 \quad 35) \end{split}$$

Символічний метод

$$\begin{split} Z_1 &:= R_1 - X_{C1} \cdot i & Z_1 = 14 - 13i \\ Z_2 &:= R_2 + X_{L2} \cdot i & Z_2 = 12 + 27i \\ Z_3 &:= R_3 - X_{C2} \cdot i + X_{L1} \cdot i & Z_3 = 10 + 27i \\ Z_4 &:= R_4 - X_{C3} \cdot i & Z_4 = 8 - 6i \\ Z_5 &:= X_{L3} \cdot i & Z_5 = 20i \end{split}$$

$$\begin{split} Z_{345} &\coloneqq \frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3 \\ Z_E &\coloneqq \frac{Z_2 \cdot Z_{345}}{Z_2 + Z_{345}} + Z_1 \\ I_1 &\coloneqq \frac{U}{Z_E} \\ I_2 &\coloneqq I_1 \cdot \frac{Z_{345}}{Z_{345} + Z_2} \\ I_3 &\coloneqq I_1 - I_2 \\ I_4 &\coloneqq I_3 \cdot \frac{Z_5}{Z_4 + Z_5} \\ I_5 &\coloneqq I_3 - I_4 \\ I_5 &\coloneqq I_3 - I_4 \\ I_7 &\coloneqq I_1 - I_2 \\ I_8 &\coloneqq I_8 - I_8 - I_8 - I_8 \\ I_8 &\coloneqq I_8 - I_8 - I_8 - I_8 - I_8 - I_8 \\ I_9 &\coloneqq I_1 - I_9 - I_8 - I_8$$

Перевірка за першим законом Кіргофа:

 $I_5 := I_3 - I_4$

$$I_1 - I_2 - I_3 = 0$$
 $I_3 - I_4 - I_5 = 0$ $I_2 + I_4 + I_5 - I_1 = 0$

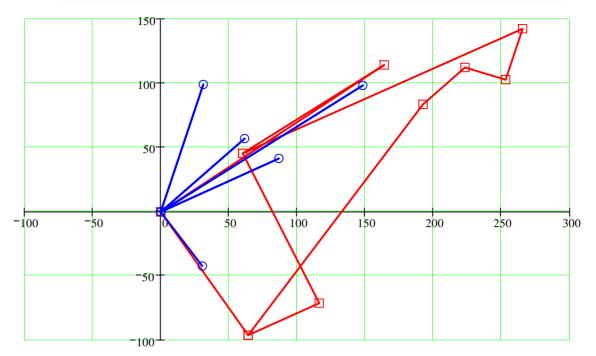
Баланс потужностей електричного кола:

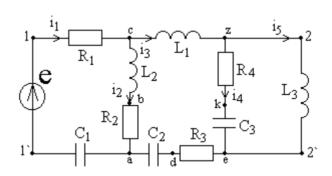
$$\begin{split} \mathbf{S}_{\mathbf{r}} &:= \mathbf{U} \cdot \overline{\mathbf{I}_{1}} & \mathbf{S}_{\mathbf{r}} = 1.78 \times 10^{3} + 42.125\mathbf{i} \\ \mathbf{P} &:= \left(\left| \mathbf{I}_{1} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{1} + \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{2} + \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{3} + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{R}_{4} & \mathbf{P} = 1.78 \times 10^{3} \\ \mathbf{Q} &:= \left(\left| \mathbf{I}_{1} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{\mathbf{C}1} \cdot \mathbf{i} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{2} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{X}_{\mathbf{L}2} \cdot \mathbf{i} + \left(\left| \mathbf{I}_{3} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{\mathbf{C}2} \cdot \mathbf{i} + \mathbf{X}_{\mathbf{L}1} \cdot \mathbf{i} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{4} \right| \right)^{2} \cdot \left(-\mathbf{X}_{\mathbf{C}3} \cdot \mathbf{i} \right) + \left(\left| \mathbf{I}_{5} \right| \right)^{2} \cdot \mathbf{X}_{\mathbf{L}3} \cdot \mathbf{i} \\ \mathbf{Q} &= 42.125\mathbf{i} \end{split}$$

Будуємо сумісну векторну діаграму струмів та топографічну діаграму напруг

Визначимо потенціали всіх точок позначених на схемі:

Суміщена векторна діаграма струмів і топографічна діаграма напруг:

Прийнявши активний onip R2 за нульовий і вважаючи реактивний onip цієї вітки невідомий, розрахувати його за умови резонансу струмів.

$$\begin{split} & Z_3 \coloneqq R_3 + X_{L1} \cdot i - X_{C2} \cdot i & Z_3 = 10 + 27i \\ & Z_4 \coloneqq R_3 - X_{C3} \cdot i & Z_4 = 10 - 6i \\ & Z_5 \coloneqq X_{L3} \cdot i & Z_5 = 20i \\ & Z_E \coloneqq \frac{Z_5 \cdot Z_4}{Z_5 + Z_4} + Z_3 & Z_E = 23.514 + 28.081i \\ & R_E \coloneqq \text{Re} \Big(Z_E \Big) & R_E = 23.514 & X_E \coloneqq \text{Im} \Big(Z_E \Big) & X_E = 28.081 \end{split}$$

Умова резонансу струмів на ділянці "ab" :
$$B_{ab} = B_2 + B_E \quad B_{ab} := 0 \quad B_2 = -B_E$$

$$B_2 := \frac{-X_E}{X_E^2 + R_E^2}$$
 $B_2 = -0.021$ $X_2 := \frac{1}{B_2}$ $X_2 = -47.77$

Розрахувати струми для резонансного стану кола

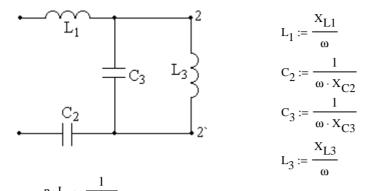
$$\begin{split} & Z_1 := R_1 - X_{C1} : & Z_1 = 14 - 13i \\ & Z_2 := R_3 + X_{L1} : i - X_{C2} : i \\ & Z_3 = 10 + 27i \\ & Z_4 := R_4 - X_{C3} : i \\ & Z_5 := X_{L3} : i \\ & Z_{345} := \frac{Z_4 \cdot Z_5}{Z_4 + Z_5} + Z_3 \\ & Z_{345} := \frac{Z_{345} : i}{Z_4 + Z_5} + Z_3 \\ & Z_{345} := \frac{Z_{345} : i}{Z_{44} + Z_5} + Z_3 \\ & Z_{24} (X_N) := \frac{Z_{345} : i \cdot X_N}{Z_{345} : i \cdot X_N} + Z_1 \\ & Z_{VX}(X_N) := \lim_{t \to \infty} \frac{\left(2068 \cdot X_N + 472 \cdot X_N^2 + 208558 + 6291 \cdot i \cdot X_N + 162 \cdot i \cdot X_N^2 - 193661 \cdot i \right)}{\left(14897 + 662 \cdot X_N + 13 \cdot X_N^2 \right)} \\ & \frac{\text{complex}}{X_{N_1} := \lim_{t \to \infty} \left(Z_{VX}(X_N) \right) := \frac{Z_{345} : i \cdot X_N}{Z_{345} := 20.237402683771791406} \\ & \frac{Z_{VX}(X_N)}{X_N} := \frac{X_N}{X_N} = \frac{X_N}{X_N} \\ & \frac{Z_{VX}(X_N)}{Z_{N_1} := X_N} = \frac{Z_{N_1} : i \cdot X_N}{Z_{N_2} := 20.237} \\ & \frac{Z_{VX}(X_N)}{Z_{VX}(X_N)} = \frac{Z_{VX}(X_N)}{Z_{VX}(X_N)} = \frac{Z_{VX}(X_N)}{Z_{VX}(X_N)} = \frac{Z_{VX}(X_N)}{Z_{VX}(X_N)} \\ & \frac{1}{1} := \frac{U}{Z_{VX}(X_N)} = \frac{Z_{VX}(X_N)}{Z_{VX}(X_N)} = \frac{Z_{VX}(X_N)$$

 $Q := (|I_1|)^2 \cdot (-X_{C1}) + (|I_2|)^2 \cdot X_n + (|I_3|)^2 \cdot (X_{L1} - X_{C2}) + (|I_4|)^2 \cdot (-X_{C3}) + (|I_5|)^2 \cdot X_{L3} \qquad Q = 1.137 \times 10^{-13}$

Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику

вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу А-А. Активні опори

$$L_{1} := \frac{x_{L1}}{\omega}$$

$$L_{1} = 0.118$$

$$C_{2} := \frac{1}{\omega \cdot x_{C2}}$$

$$C_{3} := \frac{1}{\omega \cdot x_{C3}}$$

$$C_{3} = 5.305 \times 10^{-4}$$

$$L_{3} := \frac{x_{L3}}{\omega}$$

$$L_{3} = 0.064$$

$$Z(p) := \frac{p \cdot L_3 \cdot -\frac{1}{p \cdot C_3}}{p \cdot L_3 - \frac{1}{p \cdot C_3}} + p \cdot L_1 - \frac{1}{p \cdot C_2}$$

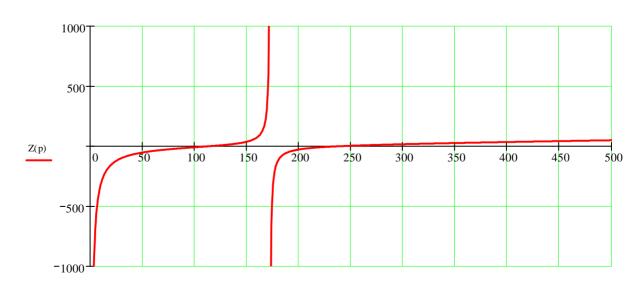
3находимо нулі: Z(p) = 0

$$\begin{aligned} \mathbf{w}_1 &:= \mathbf{Z}(\mathbf{p}) \quad \begin{vmatrix} \text{solve}, \mathbf{p} \\ \text{float}, 3 \end{vmatrix} \leftarrow \begin{pmatrix} 242. \\ -242. \\ 116. \\ -116. \end{pmatrix} \\ \mathbf{w}_1 &:= \begin{pmatrix} \mathbf{w}_{10} \\ \mathbf{w}_{12} \end{pmatrix} \qquad \mathbf{w}_1 = \begin{pmatrix} 242 \\ 116 \end{pmatrix} \end{aligned}$$

Знаходимо полюси: $\frac{1}{Z(p)} = 0$

$$w := \frac{1}{Z(p)} \begin{vmatrix} \text{solve, p} \\ \text{float, } 10 \end{vmatrix} \xrightarrow{-172.0721163}$$

$$w := \begin{pmatrix} w_0 \\ w_2 \end{vmatrix} \qquad \qquad w = \begin{pmatrix} 172.072 \\ 0 \end{pmatrix}$$

2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 ТІ L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):

- 2.1. Перетворивши схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках схеми методом контурних струмів, визначити покази вольтметра;
- 2.2. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв"язку;
- 2.3. Побудувати сумісну векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг (на діаграмі показати напруги взаємної індукції).

Спростимо схему до двох незалежних контурів

$$Z_{3} := R_{3} - X_{C2} \cdot i$$
 $Z_{3} = 10 - 10i$ $Z_{4} := R_{4} - X_{C3} \cdot i$ $Z_{4} = 8 - 6i$ $Z_{5} := X_{L3} \cdot i$ $Z_{5} = 20i$ $Z_{345} := \frac{Z_{5} \cdot Z_{4}}{Z_{5} + Z_{4}} + Z_{3}$ $Z_{345} = 22.308 - 11.538i$ $Z_{5} := Im(Z_{345})$ $Z_{5} := Im(Z_{345})$

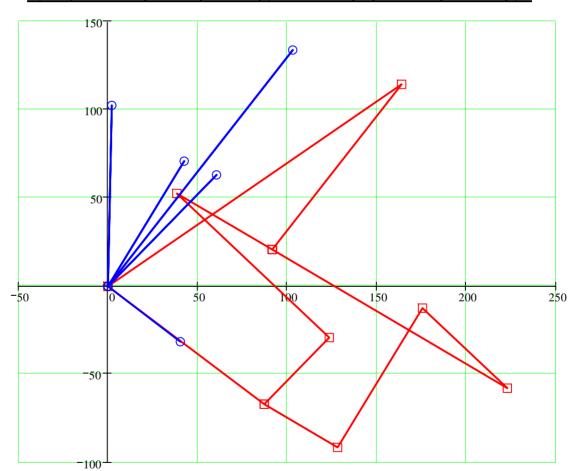
Знайдемо контурні та міжконтурні опори схеми:

Баланс потужностей електричного кола:

$$\begin{split} \mathbf{S}_r &:= \, \mathbf{U} \cdot \overrightarrow{\mathbf{I}_1} & \mathbf{S}_r = 1.615 \times 10^3 - 507.191\mathbf{i} \\ \mathbf{P}_r &:= \, \text{Re}\big(\mathbf{S}_r\big) & \mathbf{P}_r = 1.615 \times 10^3 & \mathbf{Q}_r := \, \text{Im}\big(\mathbf{S}_r\big) & \mathbf{Q}_r = -507.191 \\ \mathbf{S}_{M1} &:= \, \overrightarrow{\mathbf{I}_2} \cdot \mathbf{I}_3 \cdot \mathbf{X}_M \cdot \mathbf{i} & \mathbf{S}_{M1} = -60.788 + 264.905\mathbf{i} & \mathbf{F}\big(\mathbf{S}_{M1}\big) = (271.79 - 102.924) \\ \mathbf{S}_{M2} &:= \, \overrightarrow{\mathbf{I}_3} \cdot \mathbf{I}_2 \cdot \mathbf{X}_M \cdot \mathbf{i} & \mathbf{S}_{M2} = 60.788 + 264.905\mathbf{i} & \mathbf{F}\big(\mathbf{S}_{M2}\big) = (271.79 - 77.076) \\ \mathbf{S}_{KC} &:= \left(\, \left| \mathbf{I}_1 \right| \, \right)^2 \cdot \left(\mathbf{R}_1 - \mathbf{X}_{C1} \cdot \mathbf{i} \right) + \left(\, \left| \mathbf{I}_2 \right| \, \right)^2 \cdot \left(\mathbf{R}_2 + \mathbf{X}_{L2} \cdot \mathbf{i} \right) + \left(\, \left| \mathbf{I}_3 \right| \, \right)^2 \cdot \left(\mathbf{X}_{L1} \cdot \mathbf{i} + \mathbf{R}_E + \mathbf{X}_E \cdot \mathbf{i} \right) - \left(\mathbf{S}_{M1} + \mathbf{S}_{M2} \right) \\ \mathbf{S}_{KC} &:= 1.615 \times 10^3 - 507.191\mathbf{i} \end{split}$$

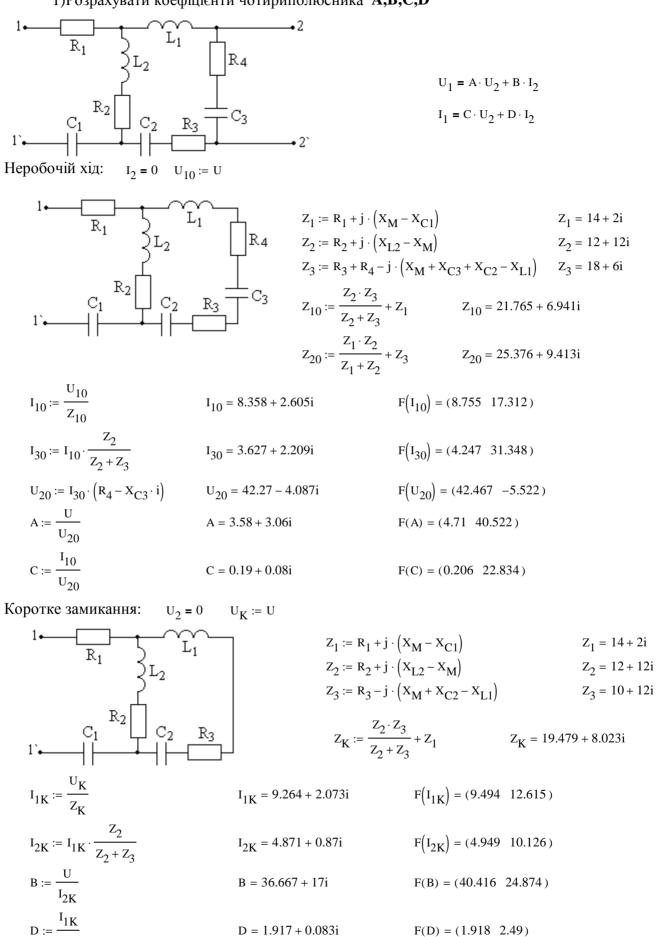
Визначимо потенціали всіх точок позначених на схемі:

Суміщена векторна діаграма струмів і топографічна діаграма напруг:

ВІДКИНУВШИ ВІТКУ МІЖ ЗАТИСКАЧАМИ 2-2", ВИКОНАТИ ЕКВІВАЛЕНТУВАННЯ ВЗАЄМОІНДУКТИВНИХ ЗВ"ЯЗКІВ ВІТОК. ОДЕРЖАНУ СХЕМУ РОЗГЛЯДАТИ ЯК ЧОТИРИПОЛЮСНИК З ЗАТИСКАЧАМИ 1-1" ТА 2-2":

1)Розрахувати коефіцієнти чотириполюсника А,В,С,D

-

$$A \cdot D - B \cdot C = 1$$

Визначити ЕРС Е та струм I_1 на вході чотириполюєника, при яких на його виході $U_2 \coloneqq 100$, $I_2 \coloneqq 1$, $\phi_2 \coloneqq 30$

Перевірка:

$$U_{2} := \frac{U_{1} - B \cdot I_{2}}{A}$$

$$F(U_{2}) = (100 \ 30)$$

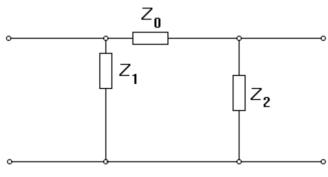
$$U_{2} := \frac{I_{1} - I_{2} \cdot D}{C}$$

$$I_{2} := \frac{U_{1} - A \cdot U_{2}}{B}$$

$$F(U_{2}) = (100 \ 30)$$

$$F(U_{2}) = (1 \ -8.555 \times 10^{-14})$$

Розрахувати параметри віток схеми П заміщення;

$$Z_0 := B \qquad Z_0 = 36.667 + 17i \qquad F(Z_0) = (40.416 \ 24.874)$$

$$Y_1 := \frac{D-1}{B} \qquad Y_1 = 0.021 - 7.67i \times 10^{-3} \qquad F(Y_1) = (0.023 \ -19.68)$$

$$Y_2 := \frac{A-1}{B} \qquad Y_2 = 0.09 + 0.042i \qquad F(Y_2) = (0.099 \ 24.99)$$

$$R_0 := \text{Re}(Z_0) \qquad R_0 = 36.667 \qquad X_{L0} := \text{Im}(Z_0) \qquad X_{L0} = 17$$

$$Z_1 := \frac{1}{Y_1} \qquad Z_1 = 41.344 + 14.787i \quad R_1 := \text{Re}(Z_1) \qquad R_1 = 41.344 \qquad X_{L1} := \text{Im}(Z_1) \qquad X_{L1} = 14.787$$

$$Z_2 := \frac{1}{Y_2} \qquad Z_2 = 9.152 - 4.266i \qquad R_2 := \text{Re}(Z_2) \qquad R_2 = 9.152 \qquad X_{C2} := -\text{Im}(Z_2) \qquad X_{C2} = 4.266$$

$$L_1 := \frac{X_{L1}}{\omega} \qquad L_1 = 0.047 \qquad C_2 := \frac{1}{\omega \cdot X_{C2}} \qquad C_2 = 7.462 \times 10^{-4}$$

$$L_0 := \frac{X_{L0}}{\omega}$$
 $L_0 = 0.054$